

УДК 005.35:339.9

СТРАТЕГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

А. О. ЛИТВИНЕНКО, канд.екон.наук, доц., доц. кафедри міжнародних економічних відносин, *Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця, м. Харків, Alina.lytvynenko@hneu.net*

Lytvynenko Alina, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, *Kharkiv S. Kuznets National Economic University, Kharkiv*

О. Д. ЛИТВИНЕНКО, канд.екон.наук, доц., доц. кафедри економіки та бізнесу, *Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Lytvynenkolena21@gmail.com*

Lytvynenko Olena, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business, *State Biotechnological University, Kharkiv*

Анотація. Дослідження фокусується на визначенні стратегічної відповідальності для ефективного використання нових можливостей, що виникають у зв'язку з глобальними тенденціями. У статті досліджуються соціальні та економічні аспекти цих тенденцій, включаючи зміни на ринку праці, соціальні відносини та взаємодію з глобальними споживачами. Автори доводять необхідність розробки стратегічної відповідальності для суб'єктів підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі в контексті сучасних викликів глобалізаційних трансформацій.

Глобальні зміни змушують міжнародний бізнес переглянути стратегічні підходи до розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. З одного боку, глобалізація відкриває перед компаніями нові можливості для підвищення ефективності та конкурентоспроможності в міжнародному бізнесі. З іншого боку, глобалізація вимагає від бізнесу формування стратегічної відповідальності, які дозволять йому успішно функціонувати в різних культурних, економічних та політичних умовах.

Головним питанням є визначення основних викликів, які виникають в контексті цих тенденцій, та методів підвищення ефективності та конкурентоспроможності міжнародного бізнесу.

В рамках дослідження проведено вивчення впливу глобальних змін на стратегічну відповідальність міжнародних підприємств в умовах цифровізації. Сучасні форми прояву глобалізації створюють нові інтелектуальні цифрові мережі, які докорінно змінюють способи управління бізнес-процесами, формування, спільного використання та реалізації стратегії суб'єктів підприємницької діяльності. Водночас, розширення можливостей, що виникають завдяки цифровізації, створює значний тиск на компанії з метою своєчасного та ефективного реагування на технологічні зміни. Це відображається у значному впливі технологій на поточну стратегічну відповідальність підприємства, яка повинна систематично та завчасно виявляти нові можливості для бізнесу. Ці можливості повинні бути адаптовані до поточної бізнес-моделі або використані для створення нової моделі на заміну існуючій.

У цьому контексті можна припустити, що глобальні зміни фактично зачіпають більшість суб'єктів підприємницької діяльності в багатьох секторах економіки, оскільки вносять зміни в існуючі стратегії, які потребують переосмислення та адаптації до нових реалій, які приносить цифрова трансформація.

Глобалізація також відкриває нові можливості для підприємців, що розвиваються, але, з іншого боку, вона може завдати серйозної шкоди тим підприємцям, які не закріпили свої позиції в міжнародній економіці і не розробили конкурентну стратегію в міжнародному бізнесі. Одні суб'єкти підприємницької діяльності можуть стати сильнішими в умовах глобалізації та її конкурентних викликів і реалізувати свій потенціал, а інші – зазнати різкого краху. Таким чином, сучасна проблема національної конкурентоспроможності виходить за межі простого інтересу чи боротьби за окремі сегменти ринку [1].

Формування стратегічної відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності є необхідним процесом, спрямованим на задоволення вимог міжнародної конкуренції та внесення різних кількісних і якісних змін у конкурентну динаміку країн, що мають як позитивні, так і негативні наслідки [2].

Трансформація бізнес-стратегій передбачає не тільки зміну традиційних методів і підходів до виконання різних функцій і операцій, що склалися в компанії, а й впровадження сучасних технологій та інновацій. Основною метою такої трансформації є підвищення ефективності та продуктивності бізнес-процесів, скорочення витрат, покращення якості продукту чи послуги, а також підвищення рівня задоволеності клієнтів [3].

Ефективна цифрова стратегія задає правильний шлях і дозволяє бізнес-лідерам впроваджувати цифрові ініціативи, відстежувати їхній прогрес та розширювати бізнес за потреби. Однак на етапі впровадження цифрової стратегічної відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності керівництво повинно вирішити, чи прийняти стратегію залучення клієнтів, чи стратегію цифрових рішень у міжнародному бізнесі. Без чіткого розуміння цифрової трансформації менеджери не можуть сформулювати стратегію, яка пов'язує цифрові технології з їхнім бізнесом [4]. Це може призвести до того, що потенційні загрози, які можуть виникнути, будуть пропущені до того, як вони будуть належним чином усунені. Таким чином, цифрова трансформація може перевернути навіть найбільш усталені стратегії отримання прибутку, створюючи більше цінності для споживачів, ніж для компаній. Ці обставини є критично важливими для бізнесу та галузей, які прагнуть використати цифрові можливості для отримання економічної вигоди.

Формування стратегічної відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі є досить важливою темою в економічній науці, яка досліджується з моменту її зародження і до сьогодні. Розвиток зростаючої складності управління міжнародними підприємствами в умовах цифрової трансформації вимагає стратегічної відповідальності, що включають адаптацію до

мінливого середовища, вибір оптимальних ринків і партнерів, а також ефективне управління глобальними командами.

Література:

1. United Nations General Assembly 1987 Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future Archived 31 March 2022 at the Wayback Machine. Transmitted to the General Assembly as an Annex to document A/42/427 – Development and International Co-operation: Environment.

2. Lytvynenko A. O, Lytvynenko O. D. Environmental and social responsibility management in international entrepreneurship in EU countries E3S Web of Conferences 408, 2023. 01024 https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/abs/2023/45/e3sconf_iscmee2023_01024/e3sconf_iscmee2023_01024.html.

3. Miahkykh Iryna, Horiashchenko Yuliya, Okhrimenko Oksana, Petecki Ignacy, Lytvynenko Alina and Ilchenko Viktoria. Innovative Enterprise: Risk Management Strategies of International Project Investments in the Era of Industry 4.0. Economic Affairs, Vol. 69(Special Issue), pp. 197-216, February 2024. DOI: 10.46852/0424-2513.1.2024.22. <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1v.pdf>.

4. Литвиненко А. О., Маткобожик С. В. Цифровізація як визначальний фактор ефективного управління стратегією в міжнародному бізнесі. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. м. Харків, 24 листоп. 2023 р. – Харків, 2023. С. 959-962.